

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΕΘΝΕΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ»
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ
ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Άρθρο 1

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

Το Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών & Περιφερειακών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου οργανώνει και λειτουργεί Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (εφεξής «ΠΜΣ») στο γνωστικό αντικείμενο του Διεθνούς & Ευρωπαϊκού Δικαίου και Διακυβέρνησης, με σκοπό να συνδυάσει τη θεωρητική διδασκαλία με την εμπειρική μελέτη των διεθνών, ευρωπαϊκών και περιφερειακών θεμάτων, έτσι ώστε οι αποκτώντες τον μεταπτυχιακό τίτλο να είναι σε θέση να σταδιοδρομήσουν είτε ακαδημαϊκά, είτε ως στελέχη του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα. Οι ειδικεύσεις του Προγράμματος προσδιορίζονται στο άρθρο 8.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Άρθρο 2

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Το ΠΜΣ απονέμει «Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δικαίου και Διακυβέρνησης». Στο δίπλωμα αυτό αναγράφεται η ειδίκευση που αποφοίτου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9.
2. Το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα απονέμεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση δύο (2) διδακτικών εξαμήνων σπουδών και την επιτυχή υποστήριξη της προβλεπόμενης διπλωματικής εργασίας στο τρίτο εξάμηνο. Το πρόγραμμα αρχίζει το χειμερινό εξάμηνο.
3. Εφόσον ο μεταπτυχιακός φοιτητής έχει ολοκληρώσει επιτυχώς τα δύο πρώτα εξάμηνα του ΠΜΣ, μπορεί μετά από προηγούμενη απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής, να πραγματοποιεί στο εξωτερικό, στο πλαίσιο των ανταλλαγών προγραμμάτων Erasmus με ξένα πανεπιστήμια, ή διεθνούς συνεργασίας με άλλα πανεπιστήμια, έρευνα για την εκπόνηση της διπλωματικής του εργασίας
4. Η χρονική διάρκεια σπουδών για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος ορίζεται σε δεκα-οκτώ(18) μήνες στην οποία περιλαμβάνονται τα δύο (2) διδακτικά εξάμηνα και έξι μήνες για την ολοκλήρωση και υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 3

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

1. Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων των ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης της ημεδαπής και αξιωματικοί των σωμάτων ασφαλείας ή πτυχιούχοι αντίστοιχων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, το πτυχίο των οποίων έχει αναγνωρισθεί από το ΔΟΑΤΑΠ.
2. Προκειμένου να εισαχθούν στο ΠΜΣ υποψήφιοι που ανήκουν στις πιο πάνω κατηγορίες, θα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Η βαθμολογία του πτυχίου τους να είναι τουλάχιστον «λίαν καλώς». Η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει εάν οι υποψήφιοι είναι ήδη κάτοχοι συναφούς μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών.

(β) Επαρκές επίπεδο γνώσης της αγγλικής, που να πιστοποιείται με την κατοχή επίσημου πτυχίου επάρκειας γνώσεων, Cambridge ή Michigan Proficiency ή TOEFL με 79-93, IELTS τουλάχιστον 6,5, ή της γαλλικής γλώσσας για την οποία απαιτείται επίπεδο Sorbonne I, ή C1, C2. Η γνώση δεύτερης ή τρίτης ξένης γλώσσας θα συνεκτιμηθεί. Για τις ειδικεύσεις Διεθνές Δίκαιο & Διπλωματικές Σπουδές καθώς και Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Διακυβέρνηση του Περιβάλλοντος, είναι υποχρεωτική τουλάχιστον η γνώση της αγγλικής γλώσσας. Το επαρκές επίπεδο γνώσης των γλωσσών αυτών πιστοποιείται επίσης και με την κατοχή πτυχίου ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών άλλης χώρας. Οι υποψήφιοι που τυχόν δεν διαθέτουν πτυχίο ή απολυτήριο ελληνόφωνου ιδρύματος απαιτείται να προσκομίσουν πιστοποιητικό ελληνομάθειας.

Άρθρο 4

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

1. Οι υποψήφιοι που πληρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις καταθέτουν σχετική έντυπη αίτηση στη Γραμματεία του ΠΜΣ, επισυνάπτοντας όλα τα σχετικά δικαιολογητικά που προβλέπονται στην Πρόσκληση-Προκήρυξη που δημοσιεύεται κάθε χρόνο με απόφαση του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν υποψηφιότητα μόνον σε ένα ΠΜΣ του Τμήματος και σε περίπτωση ΠΜΣ με περισσότερες ειδικεύσεις, μόνον σε μία ειδίκευση.
2. Για κάθε ειδίκευση συγκροτείται 3μελής επιτροπή επιλογής υποψηφίων, η οποία απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ που διδάσκουν στην εν λόγω ειδίκευση, μεταξύ των οποίων και ο συντονιστής της ειδίκευσης. Τα μέλη της επιτροπής ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος.
3. Οι επιτροπές αυτές είναι αρμόδιες για την επιλογή των υποψηφίων σε κάθε ειδίκευση, σύμφωνα με τη διαδικασία που κάθε επιτροπή αποφασίζει για την ειδίκευσή της.
4. Συνεκτιμώντας τη συνάφεια του βασικού πτυχίου των υποψηφίων με το αντικείμενο της ειδίκευσης, τη βαθμολογία (ιδίως στα σχετικά μαθήματα), τις γλωσσικές γνώσεις, ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα και άλλα στοιχεία του φακέλου που κρίνει σημαντικά, κάθε επιτροπή μπορεί να επλέξει υποψηφίους βάσει αποκλειστικώς των φακέλων τους, για άλλους δε υποψηφίους είναι δυνατόν να συναρτήσει την απόφασή της από δοκιμασία που μπορεί να συνίσταται σε εξετάσεις γνωστικού αντικειμένου ή/και συνεντεύξεις ή/και (για υποψηφίους που δεν αποδεικνύουν επάρκεια ξένης γλώσσας) εξετάσεις γλώσσας.
5. Οι εξετάσεις γνωστικού αντικειμένου μπορεί να έχουν το ίδιο αντικείμενο για περισσότερους υποψηφίους, όταν σκοπός τους είναι η ιεράρχηση μεταξύ υποψηφίων με παρεμφερές προφίλ, ή και αντικείμενο προσδιορισμένο ανά περίπτωση, κυρίως όταν σκοπός τους είναι να εξασφαλίσουν ότι υποψήφιος με βασικό πτυχίο περιορισμένης συνάφειας με το αντικείμενο της ειδίκευσης είναι εν τούτοις σε θέση να παρακολουθήσει επαρκώς την εν λόγω ειδίκευση.
6. Υποψήφιοι που, κατά την κρίση της επιτροπής (και συνεκτιμωμένου κυρίως του βασικού πτυχίου τους και του περιορισμένου αριθμού θέσεων), καταφανώς υπολείπονται των λοιπών ή/και καταφανώς δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ειδίκευσης μπορεί να μη κληθούν σε καμία δοκιμασία.
7. Για τους επί πτυχίω φοιτητές συνεκτιμώνται επιπλέον και τα οφειλόμενα μαθήματα.
8. Στις προσφερόμενες ειδικεύσεις εισάγονται μέχρι δεκαπέντε (15) μεταπτυχιακοί φοιτητές. Ειδικά στις ειδικεύσεις Διεθνές Δίκαιο & Διπλωματικές Σπουδές & Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Διακυβέρνηση του Περιβάλλοντος προβλέπονται επιπλέον μέχρι πέντε (5) θέσεις για αποφοίτους Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, καθώς και αξιωματικούς των σωμάτων ασφαλείας. Οι υπότροφοι του ΙΚΥ και οι αλλοδαποί υπότροφοι εισάγονται καθ' υπέρβαση του

αριθμού εισακτέων. Οι 3μελείς επιτροπές επιλογής μπορούν να περιλάβουν μέχρι 5 επιλαχόντες στους προσωρινούς πίνακες εισακτέων.

9. Υποψηφιότητα μπορούν να υποβάλουν και οι επί πτυχίω φοιτητές, επισυνάπτοντας την αναλυτική βαθμολογία οκτώ (8) εξαμήνων σπουδών, τυχόν δε εγγραφή τους στον πίνακα επιτυχόντων ισχύει υπό την αίρεση ότι θα προσκομίσουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Οκτωβρίου το πτυχίο τους ή βεβαίωση περάτωσης των σπουδών τους. Οι ίδιες προθεσμίες ισχύουν και για όσους έχουν υποβάλει αίτηση αναγνωρίσεως του πτυχίου τους από το ΔΟΑΤΑΠ.

10. Οι τελικοί πίνακες εισακτέων ανά ειδικευση συντάσσονται μετά την εκπνοή της κατά την προηγούμενη παράγραφο προθεσμίας. Οι πίνακες εισακτέων εγκρίνονται από τη Συντονιστική Επιτροπή και επικυρώνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

11. Οι ημερομηνίες και ώρες τυχόν διεξαγωγής των εξετάσεων και συνεντεύξεων γνωστοποιούνται προς τους υποψηφίους με ανακοινώσεις που τοιχοκολλούνται στον πίνακα ανακοινώσεων της Γραμματείας του ΠΜΣ και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ, τουλάχιστον πέντε ημέρες πριν τη διεξαγωγή των ανωτέρω εξετάσεων και συνεντεύξεων.

12. Τα δικαιολογητικά που κατατίθενται στη γραμματεία από τους υποψηφίους που δεν έχουν γίνει αποδεκτοί, εάν δεν ζητηθούν από τους ενδιαφερόμενους εντός ενός μηνός από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, καταστρέφονται.

Άρθρο 5

ΦΟΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Σε κάθε εξάμηνο οι μεταπτυχιακοί φοιτητές παρακολουθούν τέσσερα μαθήματα της ειδικευσης που ακολουθούν. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική και συνεκτιμάται για το βαθμό προόδου.

2. Σε κάθε μάθημα αντιστοιχούν τρεις (3) διδακτικές μονάδες & 7,5 ECTS, ενώ στη διπλωματική εργασία αντιστοιχούν δώδεκα (12) διδακτικές μονάδες & 30 ECTS. Οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας είναι τρεις (3) για κάθε μάθημα.

3. Επιτρέπονται μόνο μέχρι δύο απουσίες σε κάθε μάθημα που θα δικαιολογούνται για ιατρικούς ή άλλους σοβαρούς λόγους. Την απόφαση περί του δικαιολογημένου ή μη των απουσιών λαμβάνει η Συντονιστική Επιτροπή με πρόταση του Διευθυντή.

4. Η διδασκαλία και εξέταση των μαθημάτων γίνεται στην ελληνική γλώσσα, χωρίς να αποκλείεται η διδασκαλία και εξέταση ορισμένων μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα.

5. Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται με βαθμολογική κλίμακα από το 0 μέχρι το 10 με βάση το 5 ενδεχομένως με χρήση δεκαδικών. Ο βαθμός κάθε μαθήματος προκύπτει από το βαθμό προόδου και του βαθμό εξετάσεων του συγκεκριμένου μαθήματος. Για τη λήψη του πτυχίου και τον υπολογισμό του μέσου όρου (τελικού βαθμού πτυχίου), θα υπολογίζεται το γινόμενο του βαθμού στο κάθε μάθημα επί των διδακτικών μονάδων που αναλογούν στο μάθημα, και το άθροισμα που θα προκύπτει από το σύνολο των μαθημάτων (συμπεριλαμβανομένης και της διπλωματικής εργασίας), θα διαιρείται με το σύνολο των διδακτικών μονάδων των τριών εξαμήνων.

6. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που αποτυγχάνουν σε περισσότερα του ενός μαθήματα, στη διάρκεια του εξαμήνου τους διαγράφονται από το ΠΜΣ, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού.

7. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που απορρίπτονται σ' ένα μόνο μάθημα ανά εξάμηνο δικαιούνται να επανεξετασθούν κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου. Εάν απορριφθούν εκ νέου σε ένα από τα επανεξεταζόμενα μαθήματα διαγράφονται από το πρόγραμμα, σύμφωνα με το άρθρο 7 του

Κανονισμού.

8. Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής, δύναται να ορίσει ως προαπαιτούμενα για τη λήψη του διπλώματος, την πρακτική άσκηση των φοιτητών, καθώς και την επιτυχή παρακολούθηση μαθημάτων στήριξης, περιλαμβανομένων και ξένων γλωσσών.

9. Μαθήματα του προγράμματος μπορούν να επιλέξουν και διακινούμενοι φοιτητές με το πρόγραμμα Erasmus ή άλλα προγράμματα διαπανεπιστημιακής συνεργασίας (π.χ. EIUС).

10. Στα μαθήματα επιλογής ορίζεται κατώτατος αριθμός συμμετοχής φοιτητών 5 και ανώτερος 35.

11. Στα μαθήματα που είναι υποχρεωτικά για μία ειδίκευση και επιλογής για άλλη ή άλλες, ο αριθμός των φοιτητών που τα επιλέγουν δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% των φοιτητών για τους οποίους είναι υποχρεωτικά. Το κριτήριο προτεραιότητας είναι η χρονική υποβολή της σχετικής δήλωσης επιλογής μαθήματος.

12. Η προθεσμία υποβολής των σχετικών δηλώσεων είναι το τέλος της πρώτης εβδομάδας των μαθημάτων του αντίστοιχου εξαμήνου.

Άρθρο 6

ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Για την λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος απαιτείται η επιτυχής εκπόνηση και υποστήριξη διπλωματικής εργασίας (dissertation), η έκταση της οποίας θα πρέπει να είναι από 15.000 έως 20.000 λέξεις, εκτός του πίνακα περιεχομένων, της βιβλιογραφίας και των τυχόν παραρτημάτων. Προϋπόθεση για την υποβολή της διπλωματικής εργασίας είναι η επιτυχής εξέταση σε όλα τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών.

2. Τα Ερευνητικά Κέντρα του Τμήματος και το ΙΔΙΣ συμβάλλουν στη διαμόρφωση της θεματολογίας των διπλωματικών εργασιών στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και της συνάφειάς τους με το ΠΜΣ.

3. Η Γραμματεία τηρεί και ενημερώνει Μητρώο των διπλωματικών εργασιών που έχουν εκπονηθεί και το οποίο οι φοιτητές πρέπει να συμβουλευθούνται.

4. Η ερευνητική πρόταση για την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας υποβάλλεται από το φοιτητή με αίτηση στη Συντονιστική Επιτροπή μέχρι τις 15 Απριλίου ή σε περίπτωση αργιών μέχρι την Παρασκευή της επόμενης εργάσιμης εβδομάδας. Η Συντονιστική Επιτροπή αποφασίζει την αποδοχή ή μη της πρότασης, καθώς και για τον ορισμό του επιβλέποντος. Η Συντονιστική Επιτροπή δύναται να εγκρίνει και πρόταση για εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας στην αγγλική ή στην γαλλική γλώσσα.

5. Ο φοιτητής συνεργάζεται με τον επιβλέποντα και καταθέτει την εργασία σε τρία αντίγραφα καθώς και σε ηλεκτρονική μορφή (cd ή στικάκι) μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου. Παράταση δίνεται μόνο για ιατρικούς ή άλλους σοβαρούς λόγους με τη διαδικασία του άρθρου 5.3 και με μέγιστη διάρκεια παράτασης την 15^η Ιανουαρίου. Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης κατάθεσης της διπλωματικής εργασίας κινείται η διαδικασία της διαγραφής του φοιτητή, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού. Κάθε διπλωματική εργασία, θα πρέπει να συνοδεύεται με τη «Δήλωση μη Λογοκλοπής και ανάληψης προσωπικής ευθύνης», με την οποία ο φοιτητής δηλώνει ότι η εργασία που παραδίδει είναι αποτέλεσμα πρωτότυπης έρευνας και δεν χρησιμοποιεί την πνευματική ιδιοκτησία τρίτων χωρίς τις απαραίτητες αναφορές. Επίσης ο φοιτητής με αυτή τη δήλωση αναλαμβάνει όλες τις νομικές και διοικητικές συνέπειες που δύναται να αντιμετωπίσει σε περίπτωση που η εργασία του αποδεχθεί ότι αποτελεί προϊόν λογοκλοπής. Η δήλωση αναγράφεται στην αρχή της κατατιθέμενης διπλωματικής εργασίας και συνοδεύεται από την υπογραφή του

φοιτητή.

6. Μετά την κατάθεση της εργασίας, η Συντονιστική Επιτροπή ορίζει τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς επιτροπής, ενώπιον της οποίας θα γίνει η προφορική υποστήριξη. Τα μέλη αυτά μπορεί να τα συμβουλευθεί ο φοιτητής, έτσι ώστε να λάβει υπόψη του τις παρατηρήσεις τους κατά την προφορική υποστήριξη.

7. Η προφορική υποστήριξη για όλους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές θα γίνεται έως το τέλος Φεβρουαρίου.

8. Η τριμελής επιτροπή αποφασίζει για την αποδοχή ή μη της εργασίας, καθώς και για το βαθμό. Εάν η Τριμελής Επιτροπή διαπιστώσει ότι η διπλωματική εργασία είναι προϊόν λογοκλοπής ή έργο τρίτου, προχωρεί σε μηδενισμό της διπλωματικής εργασίας.

9. Σε περίπτωση απόρριψης της διπλωματικής εργασίας ο φοιτητής διαγράφεται σύμφωνα με το άρθρο 7.

Άρθρο 7

ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΜΣ

1. Η απόφαση για τη διαγραφή φοιτητή από το ΠΜΣ λαμβάνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος μετά από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, η οποία διαπιστώνει ότι συντρέχει ένας από τους λόγους που αναφέρονται στα άρθρα 5 και 6. Η απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο με φροντίδα της γραμματείας του ΠΜΣ. Στους φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το σύνολο των μαθημάτων χορηγείται βεβαίωση παρακολούθησης Μεταπτυχιακών Σπουδών.

2. Με αίτηση του ενδιαφερομένου φοιτητή ή αυτεπάγγελτη πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να χορηγήσει προσωρινή αναστολή σπουδών έως δύο συνεχόμενα εξάμηνα για σπουδαιούς λόγους.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 8

ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΜΣ είναι διαρθρωμένο στις παρακάτω ειδικεύσεις:

- A. Διεθνές Δίκαιο και Διπλωματικές Σπουδές,
- B. Διεθνές & Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Διακυβέρνηση του Περιβάλλοντος,
- Γ. Ευρωπαϊκό Δίκαιο & Πολιτική

Άρθρο 9

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τα προγράμματα ειδίκευσης διαρθρώνονται ως εξής:

A. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

“ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ”

Μαθήματα α' εξαμήνου υποχρεωτικά

- Ειδικά Θέματα Διεθνούς Δικαίου: χρήση βίας
- Διεθνής Δικαιοσύνη
- Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Ειδικά Θέματα I
- Σύγχρονα Ζητήματα Διεθνούς Δικαίου & διεθνούς διπλωματίας

Μαθήματα β' εξαμήνου υποχρεωτικά

- Δίκαιο & Πολιτικές των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου & των Μειονοτήτων (έδρα Jean Monnet)
- Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Ειδικά Θέματα II

Μαθήματα β' εξαμήνου επιλογής (επιλέγονται 2 μαθήματα)

- Διεθνές Ποινικό Δίκαιο
- Ειδικά θέματα Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Δικαίου ΕΣΔΑ
- Σεμινάριο-παίγνιο προσομοιώσεων διπλωματικών κρίσεων
  - Η μάθημα υποχρεωτικό (1) από τις άλλες δύο ειδικεύσεις

Μάθημα γ' εξαμήνου

- Διπλωματική εργασία

B. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

“ ΔΙΕΘΝΕΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ”

Μαθήματα α' εξαμήνου υποχρεωτικά

- Πολιτική Οικονομία της Ανάπτυξης
- Διεθνές και Ενωσιακό Δίκαιο Περιβάλλοντος
- Θεωρία και Τεχνική Διεθνών Διαπραγματεύσεων
- Υποχρεωτικό μάθημα (1) από τις άλλες δύο ειδικεύσεις

Μαθήματα β' εξαμήνου υποχρεωτικά

- Διεθνές Δίκαιο της Ανάπτυξης
- Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης και Ενεργειακή Μετάβαση
- Διεθνής και Περιφερειακή, Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση
- Υποχρεωτικό μάθημα (1) από τις άλλες δύο ειδικεύσεις

Μάθημα γ' εξαμήνου

- Διπλωματική εργασία

Γ. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

“ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ”

Ειδικεύση «Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Πολιτική»

Α' εξαμήνου υποχρεωτικά

- Ευρωπαϊκή Δημόσια Πολιτική I : Διαμόρφωση πολιτικής
- Επίκαιρα ζητήματα Ευρωπαϊκού Συνταγματικού και Ποινικού Δικαίου
- Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο : Ανταγωνισμός, κρατικές ενισχύσεις, δημόσιες συμβάσεις
- Δικαστική Συνεργασία σε Αστικές και Ποινικές Υποθέσεις

Β' εξαμήνου υποχρεωτικά

- Ευρωπαϊκή Δημόσια Πολιτική II: Υλοποίηση πολιτικής
- Ειδικά θέματα δικαίου ΕΕ και δικαίου ΕΣΔΑ

- Εφαρμογές Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (υπηρεσίες στην ψηφιακή εποχή, ενέργεια, εταιρικό δίκαιο και λοιπά ειδικά θέματα)
  - μάθημα υποχρεωτικό (1) από την ειδικευση «Διεθνές & Ευρωπαϊκό Δίκαιο και Διακυβέρνηση του Περιβάλλοντος»

Μάθημα γ' εξαμήνου

- Διπλωματική εργασία

Άρθρο 10

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗΣ ΥΛΗΣ

1. Οι υπεύθυνοι διδάσκοντες κάθε μαθήματος καταθέτουν στη Γραμματεία του ΠΜΣ, το αργότερο μία εβδομάδα πριν την έναρξη κάθε διδακτικού εξαμήνου, αναλυτικό διάγραμμα του μαθήματος, ενδεικτική βιβλιογραφία και συνιστώμενα βιβλία, τα οποία αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του Π.Μ.Σ.. Πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, καταθέτουν στην Γραμματεία τα απουσιολόγια του οικείου μαθήματος.
2. Στην όλη εκπαιδευτική διαδικασία συμβάλλουν τα Ερευνητικά Κέντρα του Τμήματος με τη διοργάνωση σεμιναρίων, θερινών σχολείων, ημερίδων, συνεδρίων κ.λ.π.
3. Στο τέλος εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος βάσει ερωτηματολογίου.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ : ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ - ΥΠΟΔΟΜΗ

Άρθρο 11

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1. Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει, μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής, τη διδασκαλία μαθημάτων του ΠΜΣ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο, ήτοι σε:
  - α) Μέλη ΔΕΠ του οικείου Τμήματος και, εφόσον είναι αναγκαίο, σε μέλη άλλων τμημάτων του Παντείου Πανεπιστημίου ή άλλων ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης,
  - β) αφυπηρητήσαντα μέλη ΔΕΠ,
  - γ) διδάσκοντες σύμφωνα με το Π.Δ. 407/1980 ή το άρθρο 19 του ν. 1404/1983 ή την παρ. 7 του άρθρου 29 του ν. 4009/2011.
  - δ) μέλη ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ
  - ε) άλλους επιστήμονες με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ.
2. Η πρόσκλησή τους γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και ισχύουν κατ' αναλογία τα οριζόμενα για την ανάθεση διδασκαλίας σε μέλη ΔΕΠ. Όλοι οι διδάσκοντες πρέπει να είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.
3. Την εκπαιδευτική διαδικασία επικουρούν τα λειτουργούντα Ερευνητικά Κέντρα.
4. Η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη συμμετοχή στο διδακτικό έργο διδακτόρων ή επιστημόνων των οποίων η ειδικευση είναι εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας.

Άρθρο 12

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Για τη διεξαγωγή των μαθημάτων του ΠΜΣ, το Πάντειο Πανεπιστήμιο παρέχει τις απαραίτητες αίθουσες διδασκαλίας και εποπτικά μέσα. Το Πάντειο Πανεπιστήμιο παρέχει επίσης πρόσβαση

στην κεντρική βιβλιοθήκη, και στα Ερευνητικά Κέντρα κατόπιν συνεννόησης με του ερευνητές των Κέντρων αυτών. Η αρμόδια Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του Πανεπιστημίου, μετά από αίτηση παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές κωδικούς πρόσβασης και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail).

Άρθρο 13

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

1. Χρηματοδοτικοί πόροι του ΠΜΣ μπορεί να προέρχονται από:

- α) τον προϋπολογισμό του Α.Ε.Ι. και των συνεργαζόμενων για την οργάνωσή του φορέων,
- β) τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
- γ) δωρεές, παροχές, κληροδοτήματα και κάθε είδους χορηγίες φορέων του δημόσιου τομέα, όπως οριοθετείται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), ή του ιδιωτικού τομέα,
- δ) πόρους από ερευνητικά προγράμματα και χρησιμοποίησή τους,
- ε) πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών,
- στ) μέρος των εσόδων των Ειδικών Λογαριασμών Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι.,
- ζ) κάθε άλλη νόμιμη αιτία.

2. Οι χρηματοδοτικοί πόροι του ΠΜΣ μπορεί να χρησιμοποιούνται, μεταξύ των άλλων, για τους ακόλουθους σκοπούς:

- α) για την καταβολή αμοιβών
- β) για τη χορήγηση υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές
- γ) για ταξίδια και λοιπά έξοδα μετακινήσεων διδασκόντων
- δ) για τη στήριξη της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής και της οργάνωσης του Προγράμματος
- ε) προμήθεια συγγραμμάτων και συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά & βάσεις δεδομένων
- στ) ενίσχυση των Ερευνητικών Κέντρων

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ : ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Άρθρο 14

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1. Τα όργανα διοίκησης του ΠΜΣ είναι:

- α) Η Σύγκλητος του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
- β) η Συνέλευση του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου
- γ) η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ
- δ) η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών που συστήνεται στο Πάντειο Πανεπιστήμιο με τα μέλη που ορίζονται από το Νόμο.
- ε) ο Διευθυντής του ΠΜΣ.

2. Τη λειτουργία του ΠΜΣ επικουρούν οι συντονιστές ειδίκευσης.

Άρθρο 15
Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ

Η Σύγκλητος του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα των Π.Μ.Σ.. Επίσης, η Σύγκλητος ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με το Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται ειδικώς σε άλλα όργανα από το Νόμο και τον παρόντα Κανονισμό.

Άρθρο 16
Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΠΜΣ, η Συνέλευση του Τμήματος Διεθνών, Ευρωπαϊκών & Περιφερειακών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- (α) εκλέγει τους συντονιστές ειδίκευσης ως μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής
- (β) εκλέγει τον Διευθυντή & τον Αναπληρωτή Διευθυντή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, επίσης ως μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής
- (γ) ορίζει τα μέλη των 3μελών επιτροπών επιλογής των υποψηφίων για την εισαγωγή στο ΠΜΣ, σύμφωνα με το άρθρο 4.2
- (δ) επικυρώνει τους τελικούς πίνακες εισακτέων, σύμφωνα με το άρθρο 4.10.
- (ε) κατανέμει το διδακτικό έργο μαθημάτων του ΠΜΣ μεταξύ των διδασκόντων, σύμφωνα με το άρθρο 11.1
- (στ) αποφασίζει αναφορικά με προτάσεις καθηγητών για τη συμμετοχή διδασκόντων στο διδακτικό έργο, σύμφωνα με το άρθρο 11.4
- (ζ) ορίζει, εάν συντρέχει περίπτωση, τα κατά το άρθρο 5.8 προαπαιτούμενα
- (η) αποφασίζει την τροποποίηση στη σειρά των μαθημάτων του προγράμματος, ανάλογα με τις διδακτικές ανάγκες του Τμήματος
- θ) εγκρίνει την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας σε ξένη γλώσσα σύμφωνα με το άρθρο 6.4
- (ι) εγκρίνει τις διαγραφές μεταπτυχιακών φοιτητών σύμφωνα με το άρθρο 7.1.
- (ια) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα.
- (ιβ) εγκρίνει τις τροποποιήσεις του Κανονισμού του ΠΜΣ και προτείνει στη Σύγκλητο τροποποιήσεις της απόφασης της, σύμφωνα με το άρθρο 20.1

Άρθρο 17
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. Η Συντονιστική Επιτροπή απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη ΔΕΠ του Τμήματος οι οποίοι έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο. Εκλέγονται για διετή θητεία. Στην Συντονιστική Επιτροπή προεδρεύει ο Διευθυντής του ΠΜΣ.

2. Η Συντονιστική Επιτροπή συγκαλείται από τον Διευθυντή ΠΜΣ σε τρεις τακτικές συνεδριάσεις ανά διδακτικό εξάμηνο και σε έκτακτες συνεδριάσεις καθ' οιονδήποτε χρόνο κριθεί αυτό αναγκαίο από τον Διευθυντή ή κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε μέλους της Επιτροπής.

3. Η Συντονιστική Επιτροπή έχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- (α) επιβλέπει τη λειτουργία του προγράμματος
- (β) αποφασίζει για την πραγματοποίηση στο εξωτερικό έρευνας για την εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας των φοιτητών σύμφωνα με το άρθρο 2.3
- (γ) εγκρίνει τους πίνακες εισακτέων, σύμφωνα με το άρθρο 4

- (δ) εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος τον ορισμό ως προαπαιτούμενων της πρακτικής άσκησης ή μαθημάτων στήριξης, σύμφωνα με το άρθρο 5.8
- (ε) αποφαινεται επί των δικαιολογητικών των απουσιών των φοιτητών, σύμφωνα με το άρθρο 5.3
- (στ) εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος τη διαγραφή των φοιτητών, σύμφωνα με το άρθρο 7.1
- (ζ) αποφασίζει για την αποδοχή ή απόρριψη των προτάσεων εκπόνησης διπλωματικών εργασιών, τη γλώσσα εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, τον ορισμό επιβλεπόντων σύμφωνα με το άρθρο 6.4, καθώς και για τη συγκρότηση των τριμελών επιτροπών για την αξιολόγηση των διπλωματικών εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 6.6**
- (η) αποφασίζει, κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή του ΠΜΣ, για τα τυχόν αιτήματα παράτασης κατάθεσης των διπλωματικών εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 6.5
- (θ) προτείνει στη Συνέλευση του Τμήματος την τροποποίηση του Κανονισμού, σύμφωνα με το άρθρο 20.2
- (ια) αποφασίζει τον ορισμό οποιασδήποτε επιτροπής που κρίνει αναγκαία για την εφαρμογή του Προγράμματος και την πρόταση για τροποποιήσεις στον Κανονισμό σύμφωνα με το άρθρο 20.2
- (ιβ) ορίζει τους συντονιστές ειδίκευσης, σύμφωνα με το άρθρο 19.2
4. Κατά την άσκηση των ως άνω αρμοδιοτήτων η Συντονιστική Επιτροπή αποφασίζει κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του διευθυντή.

Άρθρο 18

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ εκλέγεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, και προεδρεύει στην Επιτροπή Συντονισμού. Είναι μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του αναπληρωτή είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ. δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του έργο ως Διευθυντής.
2. Ο Διευθυντής εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος κι έχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
  - (α) επιβλέπει την τήρηση του Κανονισμού και φροντίζει για την εύρυθμη λειτουργία του Προγράμματος
  - (β) προεδρεύει στην Συντονιστική Επιτροπή, κάνει προτάσεις και συντονίζει το έργο της.
  - (γ) συγκαλεί την Συντονιστική Επιτροπή σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 17.2**
  - (δ) συντονίζει τις επιτροπές που μπορεί να ορίζει η Συντονιστική Επιτροπή στην εκτέλεση των αρμοδιοτήτων τους**
  - (ε) διαμορφώνει την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων της Συντονιστικής Επιτροπής, εισηγείται σ' αυτήν τα σχετικά θέματα και είναι υπεύθυνος για την τήρηση των πρακτικών, με τη βοήθεια της Γραμματείας
  - (στ) εκπροσωπεί τη Συντονιστική Επιτροπή στη Συνέλευση του Τμήματος και σε άλλα όργανα του Πανεπιστημίου αλλά και σε αρμόδιους φορείς εκτός Πανεπιστημίου
  - (ζ) λαμβάνει γνώση των Πινάκων Εισακτέων σε όλες τις ειδικεύσεις
  - (η) ελέγχει τις απουσίες των φοιτητών, σύμφωνα με το άρθρο 5.3, και προτείνει στη Συντονιστική Επιτροπή τη δικαιολόγησή τους ή μη
  - (θ) λαμβάνει γνώση τυχόν αιτημάτων παράτασης προθεσμιών υποβολής διπλωματικών εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 6.5 και εισηγείται επί των θεμάτων αυτών στην Συντονιστική Επιτροπή
  - (ι) εκτελεί όσες άλλες λειτουργίες του αναθέσει η Συνέλευση του Τμήματος

3. Η θητεία του Διευθυντή είναι διετής με δυνατότητα επανεκλογής

Άρθρο 19

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

- 1. Οι συντονιστές ειδικευσης επικουρούν τα όργανα διοίκησης στα ειδικότερα ζητήματα που αφορούν την κάθε ειδικευση.**
2. Εκλέγονται από τη Συνέλευση του Τμήματος ως μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής με διετή θητεία. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί.

ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 20

ΕΓΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

- 1. Οι προτάσεις για την τροποποίηση του Κανονισμού του ΠΜΣ και της Υπουργικής Απόφασης αποφασίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος και εγκρίνονται από τη Σύγκλητο του Παντείου Πανεπιστημίου**
2. Η Συντονιστική Επιτροπή προτείνει στη Συνέλευση του Τμήματος προσαρμογές του Κανονισμού του ΠΜΣ στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία ή αναγκαίες τροποποιήσεις.